

de-moon.nl | Editie 2

MOON

Het tijdschrift over oudheidsreceptie in Nederland

VAN RUïne
TOT RENDER:

OLDHEIDSRECEPTIE IN EEN
DIGITALE WERELD

OVER PLUTO, CLEOPATRA EN ANDERE MENSEN IN SLAVERNIJ

Het gebruik van klassieke en mythologische namen voor slaafgemaakten in Suriname rond 1863

Coen W. van Galen en Judith Struik

Abstract

Klassieke namen worden niet snel geassocieerd met koloniale slavernij en raciale onderdrukking, maar het klassieke erfgoed laat duidelijke sporen na in het slavernijverleden in de Nederlandse kolonies tussen 1600 en de afschaffing van slavernij in 1863. Dat gebeurde onder meer via naamgeving van de mensen die het slachtoffer waren van de koloniale slavernij. Een significant deel van de tot slaaf gemaakte mensen had een naam uit de klassieke oudheid of mythologie. Door het digitaliseren van slavernijarchieven zoals de Surinaamse slavenregisters via het onderzoeksproject Historische Database van Suriname en de Cariben (HDSC) wordt het veelvuldig gebruik van namen uit de klassieke oudheid inzichtelijk gemaakt. Dit artikel gaat in op de logica van het gebruik van mythologische en klassieke voornamen voor tot slaaf gemaakte mensen, met de nadruk op de naamgeving in Suriname in de negentiende eeuw.

Waar denkt u aan bij het woord Pluto? De lezers van de *MOON* denken waarschijnlijk meteen aan de mythologie. Mensen die minder klassiek onderlegd zijn denken misschien aan een mini-planeet of aan de hond van Mickey Mouse. Waar u waarschijnlijk niet aan denkt is aan Pluto, die dertig zweepslagen moest ondergaan omdat hij zich verzette tegen uitbuiting op de Surinaamse plantage Kerkshoven. Dat was in 1857, hetzelfde jaar dat Bacchus werd verkocht aan plantage Paradize en Sapho moest vrezen voor misbruik door een slavenhouder.¹

Klassieke namen worden niet snel geassocieerd met koloniale slavernij en raciale onderdrukking, maar het klassieke erfgoed laat duidelijke sporen na in het slavernijverleden in de Nederlandse kolonies tussen 1600 en de afschaffing van slavernij in 1863. Dat gebeurde niet alleen via het recht, want regelgeving rond slavernij in Nederlandse kolonies was direct terug te voeren op Romeins recht, maar ook via naamgeving van

de mensen die het slachtoffer waren van de koloniale slavernij.² Een significant deel van de tot slaaf gemaakte mensen had een naam uit de klassieke oudheid.³ Dit artikel gaat in op de logica van het gebruik van mythologische en klassieke voornamen voor tot slaaf gemaakte mensen, met de nadruk op Suriname in de negentiende eeuw. Het artikel gaat eerst in op naamgeving van slaafgemaakten, vervolgens op de keuze van klassieke namen en de overeenkomsten en verschillen in de klassieke naamtraditie in Nederland, Suriname en Curaçao, om te eindigen bij het gebruik van klassieke namen na de afschaffing van de slavernij (de zogeheten 'Emancipatie') in 1863.

Naamgeving onder slaafgemaakten

Discussie over naamgeving van tot slaaf gemaakte mensen is al langere tijd een druk bediscussieerd onderwerp. De maatschappelijke aandacht gaat daarbij in de eerste plaats uit naar de familienamen die mensen kregen bij de Emancipatie, de formele afschaffing van de slavernij in 1863. Omdat slaafgemaakten geen achternaam mochten hebben en vrije mensen juist een achternaam moesten hebben, werden er toen op grote schaal familienamen bedacht. Dat waren nieuwe namen, omdat de overheid het niet toestond om bestaande achternamen te gebruiken. Daardoor zijn er veel Nederlands klinkende achternamen ontstaan die je in Nederland verder niet tegenkomt, zoals Druiventak, Weerwind, Braaf of Bijlhout. Veel van deze achternamen bestaan nog steeds.⁴ Door de directe associatie met slavernij zijn deze wel omstreden. In 2024 besloot de Rijksoverheid daarom dat mensen die deze emancipatienamen hebben die zonder extra kosten mogen veranderen.⁵

Niet alleen achternamen, maar ook voornamen werden door slavenhouders opgelegd. Tot ver in de negentiende eeuw was een slaafgemaakte volgens de wet een *res non persona*: geen persoon maar een voorwerp waarmee de eigenaar kon doen wat hij of zij wilde.⁶ Het hield de fictie in stand dat de slachtoffers geen geschiedenis hadden voordat ze tot slaaf werden gemaakt. Slavenhandelaren hadden de gewoonte om mensen bij inschepping in Afrika te nummeren. Het was

dan aan de koper in Suriname of Curaçao om de gekochte mensen te brandmerken en een naam te geven. Deze handelswijze gold ook voor kinderen die op de plantages werden geboren. Tot de afschaffing van de slavernij kregen ze hun naam meestal niet van hun moeders, maar van de plantagehouder. Als de ouders al enige invloed hadden, dan was die beperkt. Het lijkt wel zeker dat ouders naast de officiële naam vaak nog een eigen naam kozen voor hun kinderen.⁷

In Suriname werden die voornamen vanaf 1826 allemaal geregistreerd in het slavenregister: een register van de koloniale overheid waarin alle slaafgemaakten werden bijgehouden.⁸ Wat daarin opvalt, is de verscheidenheid aan voornamen, die veel groter was dan het beperkte aantal christelijke voornamen dat in Nederland in die tijd in gebruik was. Naast bekende Nederlandse voornamen zoals Jan of Annie, waren het vooral Bijbelse, Engelse en Franse namen. Daarnaast bestond ongeveer 20 procent van de namen uit namen die mensen normaal gesproken niet aan hun kinderen zouden geven. Naast termen ontleend aan de

Folio 948. *Kocqswoud. Druisje*

NAMEN DER SLAVEN.	GESLACHT.		GEBORTEJAAR	MOEDERS NAMEN.	DATUM VAN AANKOOP OF MUTATIE.			V	
	Mannelijk.	Vrouwlijk.	Gegist of Bekend.		Jaar.	Dag.	Maand.	Geborte.	Aankoop of andere titel
<i>Telmachus</i>	1		1797	Onbekend	1816	16	January		
<i>Eersteling</i>	1		1800	"	1816	21	Jan. 1.		
<i>Barbados</i>	1		1802	"	1818	24	Nov.		
<i>Cyamina</i>	1		1802	"	1816	16	January		
<i>Johannes</i>	1		1804	"					

Figuur 1: Een voorbeeld van de typen naamgeving op Surinaamse plantages onder oudere tot slaafgemaakte mannen op de koffieplantage Kocqswoud: een klassieke naam, een bizarre naam, een geografische naam, een Afrikaanse naam en een Europese naam. De doorgestreepte namen zijn van mensen die al vóór de afschaffing van slavernij zijn overleden. Rond hun vijftigste jaar waren deze mannen 'oud en af': totaal versleten door het harde werken. Bron: Slavenregister Suriname, NAS inv. Nr. 30, folio 948.

klassieke oudheid, ging het daarbij ook om historische, geografische en ronduit bizarre namen. Het was bijvoorbeeld niet ongebruikelijk om een reeks nieuwgeboren meisjes naar de werelddelen te vernoemen.⁹ Onder bizarre namen vallen voornamen als Monkie, Sans Souci, Welkom en Generaal, maar ook verwijzingen naar het commerciële plantagebedrijf, zoals Winst, Interest en Profijt. Het gebruik van dit soort namen nam in de negentiende eeuw geleidelijk af.¹⁰

De keuze voor deze brede variatie aan voornamen had voor de plantagehouders een praktische kant. Op een suikerplantage waren vaak honderden tot slaafgemaakte mensen. Omdat ze geen achternaam mochten hebben, waren er veel voornamen nodig om iedereen uit elkaar te houden. Tegelijkertijd waren de opgelegde namen een vorm van onderdrukking. De slachtoffers werden tot voorwerpen gereduceerd. Door Europese namen op te dringen (vaak in verkleinvorm) werd Europese superioriteit benadrukt en werden Afrikaanse mensen ondergeschikt gemaakt. Dit gold nog sterker voor bizarre namen. Mensen die geen zelfbeschikking over hun eigen leven hadden, werden bespot met bombastische namen als Hertog of Generaal, of kregen ronduit beledigende bizarre namen, zoals Monkie, Baboon, Chagerijn en Ongeluk, om hun slavenstatus te benadrukken.¹¹

Klassieke slavennamen

Het gebruik van namen uit de klassieke oudheid en de mythologie past binnen het hierboven geschetste beeld. Klassieke namen werden al in de zeventiende eeuw voor slaafgemaakten gebruikt en dat bleef zo tot de afschaffing van de slavernij. Een recent onderzoek naar naamgeving onder 3089 mensen op dertien Surinaamse suikerplantages laat zien dat 136 mensen klassieke namen hadden, dit is 4,4 procent van de slaafgemaakten op deze plantages.¹² Op deze plantages werden 55 verschillende klassieke namen gebruikt. Voor vrouwen werden Venus en Minerva (beide 10 keer) en Diana (9) het meest gebruikt, voor mannen Cupido (7), Castor (5) en Cesar, Hannibal en Jupiter (elk 4 keer). Het percentage klassieke namen wisselde sterk per plantage, variërend van 1,4 procent op plantage Perou, tot 14,4 procent op plantage De Hoop.¹³

In Britse kolonies lag het percentage klassieke namen overigens hoger, tot wel 24 procent.¹⁴

Wat maakte klassieke namen aantrekkelijk voor slavenhouders? Naast de eerder genoemde redenen, was het voor sommige slavenhouders waarschijnlijk ook een manier om te laten zien dat ze niet van de straat waren en hun klassieken kenden. Dat kon nog sterker gemaakt worden door een verwijzing ten koste van de slaafgemaakte in de naam te verwerken die alleen door gelijkgestemden begrepen zou worden. De naam Scipio voor slaafgemaakten was bijvoorbeeld een verwijzing naar de Romeinse generaal Scipio Africanus, die in Noord-Afrika de Carthagers versloeg. Voor de goede verstaander benadrukte dat de idee dat Europa sinds de oudheid al superieur was aan Afrika.¹⁵

Een steekproef uit het slavenregister laat zien dat klassieke namen niet willekeurig werden gekozen. Voor mannen werden vaak namen gebruikt van generaals, filosofen of dichters, waarbij Caesar (nogal voor de hand liggend) de populairste naam was. Door het spottende gebruik van een grootse naam werd de ondergeschikte en afhankelijke positie van tot slaaf gemaakte mannen benadrukt.¹⁶ Het Europese superioriteitsgevoel kon daarbij nog extra versterkt worden door te kiezen voor namen van overwonnen vijanden van de Grieken en Romeinen. Dat verklaart de populariteit van namen zoals Darius en Hannibal. Andere vaker voorkomende namen voor mannen waren mythologische namen zoals Cupido en Apollo. Voor tweelingen waren de namen Castor en Pollux of Remus en Romulus redelijk standaard.

Vrouwen hadden verhoudingsgewijs iets vaker een klassieke naam dan mannen. Dat was problematisch omdat het leven in slavernij voor vrouwen dubbel zwaar was: ze moesten niet alleen hard werken, maar ze liepen ook nog eens de kans om door slavenhouders en opzichters tot seks gedwongen te worden. Vrouwen werden vooral vernoemd naar godinnen, in het bijzonder Venus, Minerva en Diana, of naar historische vrouwen zoals Agrippina, Sappho en vooral de Afrikaanse koningin Cleopatra. Het geven van een naam die bij plantagehouders wellustige

connotaties kon oproepen was een manier voor plantagehouders om tot slaaf gemaakte vrouwen te seksualiseren en zo misbruik te vergoelijken.¹⁷

Een zoektocht door het Surinaamse slavenregister wekt de indruk dat er door plantagehouders vooral werd gekozen voor bekende klassieke namen. Namen als Caesar, Cupido en Venus kwamen elk ruim 150 keer voor op een slavenbevolking van ongeveer 34.000 mensen. Minder voor de hand liggende namen als Socrates of Pluto maar een enkele keer. Anders dan bij geografische namen zijn er geen duidelijke reeksen in de klassieke naamgeving te onderscheiden, het is dus niet zo dat een hele serie kinderen naar filosofen werden vernoemd of naar personages uit één klassiek werk.

Klassieke slavennamen in perspectief

Om de vraag te beantwoorden of klassieke voornamen door Nederlandse slavenhouders in de negentiende eeuw als normale namen konden worden beschouwd, is het nodig om een vergelijking te trekken met de naamgevingstraditie die in dezelfde tijd in Nederland bestond. De genealogische website www.wiewaswie.nl heeft informatie over 13,4 miljoen geboorten in Nederland uit de periode 1810 tot 1920. Daaruit blijkt dat er in die ruime eeuw een paar honderd kinderen in Nederland geregistreerd werden met Caesar als (deel van) hun voornaam. Verder waren er dertien Scipio's en één Minerva. Venus als voornaam ontbreekt geheel. Het zijn verwaarloosbare aantallen op de miljoenen kinderen die in die tijd zijn geboren, zodat geconcludeerd kan worden dat klassieke voornamen niet pasten in de naamgevingstraditie die in dezelfde tijd in Nederland bestond.

In de loop van de negentiende eeuw werd het ook in Suriname minder gebruikelijk dat tot slaaf gemaakte mensen klassieke namen kregen.¹⁸ Dat lijkt vooral te maken te hebben gehad met de toenemende kerstening onder slaafgemaakten, die rond 1830 in Suriname begon. Naarmate meer mensen werden gedoopt als christen, steeg het aantal kinderen dat Bijbelse of Nederlandse voornamen kreeg. In Curaçao was

die ontwikkeling al eerder ingezet, omdat daar vrijwel de hele slaafgemaakte bevolking al katholiek was geworden in de achttiende eeuw. Klassieke namen kwamen daar nog wel voor, maar voornamelijk onder de oudere generatie. Het jongetje dat in 1852 de naam Telemachus Virgilius kreeg van de Curaçaose slavenhouder Isaac Rammelman Elsevier was duidelijk een uitzondering.¹⁹

Klassieke namen tijdens en na de Emancipatie

Hoe mensen die in 1863 vrij kwamen uit slavernij omgingen met hun klassieke voornaam blijkt uit het eerder genoemde onderzoek van Judith Struik. Zij maakte een inventarisatie van de veranderde voornamen op 13 Surinaamse suikerplantages tijdens de Emancipatie.²⁰ Als we met haar database specifiek kijken naar klassieke voornamen, dan blijkt dat 136 mensen een klassieke namen hadden. Bij 37 van hen werd de klassieke naam volledig vervangen door een christelijke voornaam. Van de overige mensen behielden 48 mensen de klassieke naam en kregen 51 anderen in 1863 een dubbele voornaam. Bij 49 van hen werd de klassieke naam met een christelijke naam gecombineerd. Slechts twee mensen kregen een volledig christelijke dubbele voornaam.

De literatuur maakt niet duidelijk welke keuzevrijheid mensen in 1863 hadden om zelf hun voornaam aan te passen. Een vergelijking van de voornamen op de genoemde suikerplantages laat zien dat op alle plantages naamswijzigingen voorkwamen, maar dat er op de meeste plantages of voor nieuwe christelijke voornamen werd gekozen, of voor dubbele voornamen waarbij de klassieke naam werd gecombineerd met een christelijke naam. Bij dubbele namen was er verder de optie om de nieuwe christelijke naam vóór of achter de klassieke naam te zetten. Die keuze verschilde per plantage, maar binnen elke plantage gebruikte men dezelfde optie. Dit duidt erop dat de voornamen centraal werden aangepast, vermoedelijk door de plantagehouder of door de ambtenaar die de namen registreerde. Ook bij de aanpassingen van voornamen in 1863 was de invloed van de voormalige slaafgemaakten dus beperkt. Als de persoonlijke voorkeur van voormalige slaafgemaakten

Plantage	Overzicht klassieke namen per plantage			Verandering klassieke namen bij Emancipatie in 1863			
	Totaal aantal slaafgemaekten	aantal klassieke namen	Percentage klassieke namen	Behoudt klassieke naam	Krijgt Europese naam	Dubbele naam, incl. klassieke naam	Dubbele naam zonder klassieke naam
Alkmaar	445	18	4.0%	22.2%	77.8%		
Burnside	465	20	4.3%	35.0%		65.0%	
Catharina Sophia	406	14	3.4%	50.0%		50.0%	
t Fortuin	123	8	6.5%	12.5%	87.5%		
Goudmijn	183	4	2.2%	75.0%			25.0%
Guinesche Vriendschap	145	6	4.1%			83.3%	16.7%
De Hoop	125	18	14.4%	66.7%		33.3%	
Le Mast Rouge	94	4	4.3%	25.0%	75.0%		
Perou	74	1	1.4%		100.0%		
Pieterszorg	129	5	3.9%	60.0%		40.0%	
De Resolutie	447	20	4.5%	30.0%		70.0%	
Waterland	212	7	3.3%		100.0%		
Waterloo	241	11	4.6%	36.4%	45.5%	18.2%	
Totaal	3089	136	4.4%	35.3%	27.2%	36.0%	1.5%

Tabel 1 : Overzicht klassieke namen op 13 Surinaamse suikerplantages en de veranderingen van voornamen bij de Emancipatie in 1863. Gebaseerd op Struik, Gevangen in letters, 2024.

nauwelijks een rol speelde, dan blijft de vraag waarom klassieke namen vervangen werden door een (gedeeltelijk) nieuwe voornaam. Het lijkt voor de hand liggend dat de klassieke naam werd vervangen of aangevuld met een doopnaam. Dat was inderdaad het geval op de plantages Le Mast Rouge en Perou, maar op de andere plantages is er geen aanwijsbaar verband tussen lid zijn van een kerkgemeenschap en het krijgen van een nieuwe christelijke naam.

Het percentage mensen dat na de Emancipatie een klassieke naam behield als (deel van) hun voornaam, is met 72,5 procent hoger dan dat voor mensen met een bizarre of geografische naam (50-55 procent). Maar dat zegt misschien meer over de opvattingen onder een deel van de ambtenaren of plantagehouders: dat bizarre en geografische namen in hun ogen minder acceptabel waren voor vrije mensen dan klassieke namen.

Ook Pluto, de man die in 1857 dertig zweepslagen moest ondergaan, kreeg in 1863 een aangepaste naam en heette vanaf dat moment David Pluto de Rijp. Of hij na 1863 kinderen heeft gehad weten we niet, wel is duidelijk dat hij zijn naam niet doorgaf: er is voor zover bekend na 1863 niemand meer die de voornaam Pluto kreeg. Bij de generatie die na de Emancipatie werd geboren konden ouders eindelijk zelf kiezen welke voornamen hun kinderen kregen. Uit de, helaas nog incomplete, informatie over de periode na 1863 blijkt dat ouders bijna allemaal kozen voor christelijke namen voor hun kinderen. Afrikaanse, bizarre en geografische namen kwamen nauwelijks meer voor.²¹ Het is daarom opvallend dat klassieke namen in beperkte mate nog wel werden gebruikt. Hoewel namen als Pluto en Scipio verdwenen, bleef Caesar voor jongens in gebruik. Voor meisjes kwam een enkele keer Venus en Cleopatra nog voor, mogelijk als vernoeming naar oma's of tantes.

Conclusie

Dit onderzoek naar het gebruik van klassieke namen en termen als slavennamen in Suriname kon alleen uitgevoerd worden dankzij de grootschalige digitalisering van persoonsarchieven, in het bijzonder het

digitaliseren van de Surinaamse slavenregisters. Daarmee kan de praktijk van naamgeving duidelijker in kaart gebracht worden en ook de invloed daarvan op de identiteitsvorming van tot slaafgemaakten.

De receptie van de klassieke wereld is geen mooie geschiedenis in Suriname. Het geven van namen uit de klassieke oudheid of mythologie aan tot slaaf gemaakte mensen in Suriname kan alleen begrepen worden in de context van een repressief systeem, waarbij de slaafgemaakten nauwelijks invloed hadden op zoiets elementairs als de naamgeving van hun eigen kinderen. Namen werden opgelegd door plantagehouders, met als doel om de slavenmacht van de plantage beheersbaar te houden en de ondergeschikte positie van de slaafgemaakten te benadrukken. Deze houding bleef ook bestaan in 1863 toen de slavernij werd afgeschaft en de slachtoffers achternamen en vaak ook nieuwe voornamen kregen. Na 1863 hadden ouders eindelijk de vrije keuze bij het geven van namen aan hun kinderen. Het is opvallend dat ook na die tijd een aantal klassieke namen in gebruik bleef.

Eindnoten

¹ Sapho, met één p, was de manier waarop haar naam in het slavenregister werd geschreven. Straf voor Pluto uit: *Verslag van het beheer en den staat der West-Indische bezittingen en van die ter Kuste van Guinea over 1857* (Den Haag, Algemeene Landsdrukkerij 1859), 140-141. Andere informatie uit: Matthias Rosenbaum-Feldbrügge et al., *Suriname Slave and Emancipation Registers Dataset Version 1.1* (Amsterdam, IISH Dataverse Collection, 2023) <https://datasets.iisg.amsterdam/dataset.xhtml?persistentId=hdl:10622/CSPBHO> (geraadpleegd 6-3-2025), hierna afgekort als *slavenregister Suriname*.

² Over Romeins recht: J.E.Jansen, 'Over de rol van het Romeinse recht in de Nederlandse koloniale slavernij', *Rechtsgeleerd Magazijn Themis* 3 (2021), 109-118; Alan Watson, *Slave law in the Americas* (Athens: University of Georgia Press, 1989): 102-114.

³ In dit artikel wordt de term 'slaaf' vermeden, omdat die in bronnen vaak wordt gebruikt om mensen in slavernij te ontmenselijken. Het gebruik van de term slaafgemaakten benadrukt dat geen mens van nature in slavernij is, maar door anderen in die positie is gebracht. Het gaat dus om het benadrukken van menselijkheid.

⁴ Okke ten Hove, Heinrich E. Helstone, en Wim Hoogbergen, *Surinaamse Emancipatie 1863: Familienamen En Plantages* (Utrecht: Rozenberg Publishers, 2003), 47.

⁵ Marian van der Klein, Rachel Meijers en Onno de Zwart, *Verkenning basis voornaamswijziging in verband met het Nederlands slavernijverleden* (Utrecht: Verwey Jonker Instituut, 2022).

⁶ Carlo Bersani, 'Persona, Homo, Res: Building a Boundary in Early Modern European Legal Thought', *Rechtsgeschiedte—Legal History* 32 (2024), 16-40.

⁷ Alex van Stipriaan, 'What's in a name? Slavernij en naamgeving in Suriname tijdens de 18e en 19e eeuw', *OSO. Tijdschrift voor Surinaamse taalkunde, letterkunde en geschiedenis* 9 (1990), 26.

⁸ Coen W. van Galen en Maurits S. Hassankhan, 'A research-note on the slave registers of Suriname, 1830-1865', *The History of the Family* 23:3 (2018), 503-520. Zie verder: *slavenregister Suriname*.

⁹ Dit gebeurde op koffeieplantage De Morgenster, *slavenregister Suriname* NAS inv.nr. 31, folio 1268.

¹⁰ Tussen 1780 en 1855 nam het percentage bizarre, historische en klassieke namen fors af onder mannen en bleef ongeveer gelijk onder vrouwen: Van Stipriaan, 'What's in a name', 27.

¹¹ Benson, 'Injurious Names', 184; Abel, Tyson, en Palsson, 'From Enslavement to Emancipation', 337-339.

¹² Judith Struik, *Gevangen in letters, vrij in naam: voornaamswijzigingen op suikerplantages in Suriname, 1863* (Nijmegen: MA-werkstuk Radboud Universiteit, 2024).

¹³ Judith Struik, *Gevangen in letters, vrij in naam: voornaamswijzigingen op suikerplantages in Suriname, 1863* (Nijmegen: MA-werkstuk Radboud Universiteit, 2024), 10. Voor dit onderzoek werd per Surinaams district één suikerplantage geselecteerd. De 3.089 onderzochte tot slaaf gemaakte mensen leefden op de plantages Alkmaar (445 mensen), Burnside (465), Catharina Sophia (406), 't Fortuin (123), Goudmijn (183), De Guineesche Vriendschap (145), De Hoop (125), Le Mast Rouge (94), Perou (74), Pieterszorg (129), De Resolutie (447), Waterland (212) en Waterloo (241).

¹⁴ Dat was rond 1800 in Zuid-Afrika, zie: 'Cape Slave Naming Patterns', *South African History Online, Towards a Peoples' History*, August 2, 2016, geraadpleegd via: <https://www.sahistory.org.za/archive/cape-slave-naming-patterns-robert-shell> (geraadpleegd 10-3-2025); Inscoc, 'Carolina Slave Names', 541.

¹⁵ Abel, Tyson en Palsson, 'From Enslavement to Emancipation', 339.

¹⁶ Ten Hove, Helston en Hoogbergen, *Surinaamse Emancipatie*, 29; Benson, 'Injurious Names', 177–199.

¹⁷ Saidya Hartman, *Lose Your Mother: A Journey along the Atlantic Slave Route* (New York: Farrar, Straus and Giroux, 2008), 143. Dat zien we ook terug bij andere vrouwennamen. Van Stipriaan, 'What's in a name?', 28, stelt dat vrouwen ook vaak sierlijke, vooral Franse, namen kregen om ze aantrekkelijker te maken in de ogen van plantagehouders, altijd mannen, die hen de namen gaven. Voor een voorzichtige verkenning van dit onderwerp in de Caribische context, zie Cynthia A. Bouton, 'Eustache's 'Amazing Ruses': Loyalty and Liberty in Saint-Domingue During the Haitian Revolution', *Slavery & Abolition* 42:3 (2021), 510.

¹⁸ Van Stipriaan, 'What's in a name', 27.

¹⁹ Coen W. van Galen et al. *Curacao Slave register Dataset Version 1.0* (Amsterdam: IISH Dataverse Collection, 2023), geraadpleegd via: <https://hdl.handle.net/10622/1OVORM>. Zie voor de inschrijving van Telemachus Virgilius *slavenregister Curacao* NAC inv. Nr. 54, folio 263.

²⁰ Struik, *Gevangen in letters*, 18-23.

²¹ Matthias Rosenbaum-Feldbrügge, Rick Mourits, Thunnis van Oort, Coen W. van Galen, *Paramaribo Birth Certificates 1828-1921 Version 1.0* (Amsterdam: IISH Dataverse Collection, 2024), geraadpleegd via: <https://hdl.handle.net/10622/F2RB4S>.

© De MOON 2025

De Moderne Oudheid in Nederland